

טיפול בפצע בפטמה

נכתב ע"י

מירי פבזנר IBCLC, B.Pharm ד"ר ג'ינה ויסמן DMD, RN, IBCLC, FABM אחיעד שניר RN, IBCLC

מומלץ לערב יועצת הנקה בהקדם האפשרי - הטיפול החשוב ביותר בפצע הוא חיבור נכון של התינוק לשד.

הקו הראשון לטיפול בפצע בפטמה הינו יצירת סביבת ריפוי לחה תמידית ומניעת חשיפת הפצע לאוויר. ניתן להשיג זאת על ידי שימון תדיר של הפטמה באמצעות לנולין או שמן קוקוס אותם יש למרוח אחרי כל הנקה. אופציה נוספת להשגת סביבת ריפוי לחה היא שימוש ברפידות טיפוליות. ניתן להשתמש ברפידה, העשויה ממטריקס פוליאורטן כגון נרסיקר, שצריכה להיות מונחת על הפצע גם ביום וגם בלילה על מנת למנוע ייבוש של הפצע או להשתמש ביום ובלילה ברפידת הידרוג'ל.

כאשר יש גלד או פצע פתוח שאינם משתפרים באמצעות טיפול שהינו קו ראשון, אפשר להציע משחה אנטיביוטית - מופירוצין (בקטרובן) או פוסידין, ניתן להניק לאחר ניגוב עדין עם בד רך ונקי ומים של שאריות המשחה.

כאשר יש פציעה משמעותית ניתן לשלב את הטיפול במשחה אנטיביוטית עם טיפול במשחה, המכילה סטרואיד בעל פוטנטיות חלשה כגון הידרוקורטיזון ובמידה ואין שיפור ניתן לשקול בהתייעצות עם יועצת הנקה טיפול בסטרואיד בעל פוטנטיות חזקה יותר (בטאקורטון). יש להשתמש במשחה אנטיביוטית ובמשחה, המכילה סטרואיד, לסירוגין לאחר הנקה ולנגב שאריות משחה עם בד נקי ומים לפני הנקה.

תרחיש של פטריה כבר בימים הראשונים מאוד לא סביר ולכן אין צורך לטפל במשחות אנטיפטריות כאשר מדובר על פציעה בראשית תקופת ההנקה. בנוסף מחקרים מהשנים האחרונות מראים שיש אבחון יתר של פטריה בהנקה ובמקרים רבים על אף נוכחות סימפטומים המחשידים לקנדידה, כלל לא מדובר בזיהום בקנדידה בפועל. יחד עם זאת במקרה שההתרשמות היא שמדובר בכאב ופציעה עקב קנדידה, טיפול קו ראשון הינו קרם מיקונזול (דקטרין או פטריון). במקרים שהעור נראה מודלק ניתן לשלב דקטרין קרם עם קרם עם סטרואיד בעל פוטנטיות חלשה. דוגמאות למשחות כאלו הן הידרואגיסטן ודקטקורט. במקרה שאין שיפור יש לפנות ליועצת הנקה לשלילת סיבה אחרת לכאבים ולקחת תרביית על מנת לוודא שאכן מדובר בקנדידה. כמו כן ניתן לשקול טיפול במשחה בעלת פוטנטיות חזקה יותר כגון ציקלודרם או טרידרם.

בכל המקרים כאשר הפצע אינו מראה סימני שיפור תוך 2-3 ימים יש לפנות לרופא המטפל.

בכל מצב של פצע יש צורך גם במעקב יועצת הנקה לטיפול משלים בפצע מבחינת ניהול הנקה.

References

Lawrence, R.A.; Lawrence, R.M. Breastfeeding A Guide For The Medical Profession Chapter 16: Breast Conditions on the Breastfeeding Mother. In , 9th ed.; Elsevier, Philadelphia, PA, USA, 2022; pp. 579-581

Academy of Breastfeeding Medicine. Clinical Protocol #26: Persistent Pain with Breastfeeding. Breastfeed. Med. 2016, 11, 46-53.

Walker, Marsha. (2013). Are There Any Cures for Sore Nipples?. Clinical Lactation. 4. 106-115.UNICEF. National Infant Feeding Network Statement on Thrush. Available online: https://www.unicef.org.uk/babyfriendly/wpcontent/uploads/sites/2/2013/10/NIFN_statement_thrush_2014.pdf